

**PROTOCOL LOCAL D'ACTUACIÓ
PER A LA PROTECCIÓ
DE MENORS I ADULTS VULNERABLES
A LES CASES SALESIANES DE LA
INSPECTORIA "MARIA AUXILIADORA"**

salesians
MARIA AUXILIADORA

PROTOCOL LOCAL D'ACTUACIÓ PER A LA PROTECCIÓ DE MENORS I ADULTS VULNERABLES A LES CASES SALESIANES DE LA INSPECTORIA "MARIA AUXILIADORA"

Perquè aquests casos, en totes les seves formes, no passin més, cal una contínua i profunda conversió dels cors, acompanyada d'accions concretes i eficaces que involucrin a tots a l'Església, de manera que la santedat personal i el compromís moral contribueixin a promoure la plena credibilitat de l'anunci evangèlic i l'eficàcia de la missió de l'Església. Per tant, és bo que s'adoptin a nivell universal procediments dirigits a prevenir i combatre aquests crims que traeixen la confiança dels fidels.

Papa Francesc, Motu proprio "Vox estis lux mundi", 9 maig 2019.

1.- Introducció

A la Inspecció Salesiana "María Auxiliadora" (d'ara endavant Inspecció), amb seu a Sevilla, existeix un Codi de Conducta per a la Protecció de Menors i Adults Vulnerables. L'objectiu del present Protocol és indicar de quina manera i amb quins instruments ha de ser conegut, respectat i acomplert aquest Codi per tot el personal de la Inspecció en cadascuna de les Cases/Obres Salesianes (d'ara endavant Cases) on aquesta desenvolupa la seva missió educativo-pastoral i com cal procedir quan es produeix una actuació contrària al Codi.

2.- Mesures per a la prevenció

De cara al compliment del que s'estableix en el Codi de Conducta, es contemplen les següents mesures preventives per al personal de cadascuna de les Cases de la Inspecció:

2.1. La **difusió** del Codi. Romandrà publicat en les xarxes internes i externes, i serà objecte de les adequades accions de comunicació i formació, seguint els principis de transparència i sensibilització, per a la seva oportuna comprensió i aplicació.

2.2. La signatura d'un **Compromís escrit** per part de cada membre del personal de les entitats (personal contractat, voluntaris, treballadors d'empreses prestadores de serveis i religiosos salesians) que expressa el coneixement, adhesió i compliment d'aquest Codi. Aquest document s'incorporarà a l'expedient personal.

El **compliment** de les disposicions d'aquest Codi forma part essencial de les obligacions contractuals dels empleats i voluntaris de la Inspecció en tots els seus ambients i serveis educatius, així com del personal empleat que pertany a altres empreses contractades, de manera que, sense perjudici de qualsevol altra responsabilitat que hi pogués haver, l'incompliment de les normes i pautes d'actuació contingudes en el Codi pot motivar l'adopció de les sancions disciplinàries corresponents.

2.3. Així mateix, s'ha de presentar, abans de la incorporació al servei educatiu o al treball amb menors en la Inspecció, el **Certificat** negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals que, segons l'apartat 3.2. del Codi de Conducta, haurà de ser presentat quan es requereixi, per causa justificada.

3.- Mesures per a la detecció, denúncia i resolució

En cas que es produeixin conductes contràries al que s'estableix en el Codi de Conducta, es contemplen les següents mesures en totes les Cases de la Inspecció:

3.1. El deure de denunciar. Tota persona té l'obligació i la responsabilitat d'informar immediatament el responsable corresponent, o a través del Canal de Denúncia local, de qualsevol sospita fonamentada, acte o queixa relativa a la vulneració del Codi de Conducta en qualsevol dels seus principis o normes, utilitzant qualsevol dels canals establerts en el procediment de regulació del Canal de denúncia que figura al final d'aquest protocol. La no denúncia, serà entesa com a encobriment i comportarà l'aplicació del règim sancionador corresponent.

3.2. El Canal de Denúncia, que serveix per a comunicar les conductes que poden implicar una irregularitat, o acte contrari a la legalitat, o a les normes d'actuació del Codi de Conducta. També serveix per a consultar dubtes que poden sorgir sobre la seva interpretació. El procediment de regulació del canal de denúncia apareix al final d'aquest protocol.

3.3. La Comissió Inspectorial per a la Promoció dels Valors Ètics i la Protecció dels Menors i Adults Vulnerables, instituïda per l'Inspector Salesià de la Inspecció "María Auxiliadora" l'abril de 2016, a fi de prestar-li ajuda en la seva tasca d'animació i govern, tant en l'àmbit intern de la Inspecció Salesiana com en el de les obres de tota mena que en són dependents, que actuarà subsidiàriament sempre que sigui necessari en els casos que sorgeixin a les Cases de la Inspecció. **L'àmbit de treball de la comissió** és la promoció dels valors ètics, amb especial èmfasi en la protecció dels menors i adults vulnerables, a través de la promoció dels drets de la infància, de la prevenció dels abusos de tota mena i de la lluita en la seva contra. La comissió estarà **integrada** pel Vicari Inspectorial, que la presideix, un altre salesià, un/a advocat, un/a comunicador i un/a psicòleg, designats per l'Inspector Salesià.

4.- Protocol seqüenciat d'actuació

Quan es produeix una infracció del Codi de Conducta a la Casa, els passos seqüenciats a realitzar són els següents:

4.1. Recepció de la notícia per qualsevol mitjà: per comunicació directa o a través del Canal de Denúncia; per part de la víctima o dels seus representants legals (pares, tutors, custodis...); o de qualsevol persona que ha rebut directa o indirectament la informació; o de qualsevol testimoni d'aquesta; o per notícia d'un mitjà de comunicació; o per informació d'instàncies policials, judicials o de fiscalia de menors.

Si la informació arribés a alguna de les persones que coneixen, assumeixen i es comprometen a complir el Codi de Conducta i aquest Protocol d'actuació, estarà obligat a comunicar-la immediatament al Director de la Casa o al responsable de l'entitat, en el cas de tractar-se d'entitats amb personalitat jurídica pròpia per mitjà de les quals la Congregació desenvolupa el seu projecte educatiu o d'entitats que presten serveis a la casa o als seus destinataris.

En aquest últim supòsit, el responsable i representant de l'entitat ho comunicarà igualment al Director de la Casa, en considerar-se aquest, a efectes de la Congregació, el garant de totes les actuacions que es duguin a terme directament o indirectament en una Casa.

Aquestes comunicacions es consideren deure inexcusable. De no produir-se, s'entendrà que la persona pot incórrer en encobriment del fet, comportant l'aplicació del règim sancionador i/o la rescissió immediata del contracte de prestació de serveis, en cas de tractar-se d'empreses externes contractades.

Si la informació fa referència com a denunciat a un religiós salesià, el Director de la casa posarà el cas en coneixement de l'Inspector Salesià. Si la denúncia fa referència al Director de la Casa, es posarà directament en coneixement de l'Inspector Salesià. Si el denunciat és un seglar, es posarà en coneixement de la Comissió Inspectorial de Protecció de Menors i Adults Vulnerables i del responsable inspectorial de l'ambient educatiu corresponent.

4.2. Si la denúncia tingué la més mínima aparença de versemblança, s'obrirà un expedient informatiu.

1. Si l'investigat és treballador o voluntari en activitats desenvolupades directament per la Congregació, l'obrirà el Director de la casa.
2. Si l'investigat és treballador o voluntari d'una entitat amb personalitat jurídica pròpia –mitjançant la qual la Congregació desenvolupa el seu projecte educatiu- o d'una entitat que presta serveis a la casa o als seus destinataris, l'obrirà el responsable i representant de l'entitat.
3. Si l'investigat fos un religiós salesià, serà directament l'Inspector Provincial qui l'obri o pugui designar una persona per fer-ho. Ho farà, sense detriment que aquest expedient es correspongui amb el procés canònic o se n'obri un altre posteriorment, en el qual aquesta recerca s'aporti com a prova documental a tenir en compte.

En cada cas, bé el Director, el responsable de l'entitat, l'Inspector Salesià (o qui aquest designi), nomenarà un instructor/a i secretari/a per a redactar l'expedient informatiu. Es podrà comptar amb l'assessorament dels serveis jurídics que tingui la Inspecció.

En qualsevol dels casos anteriors, aquest expedient s'obrirà i continuarà tret que instàncies policials, judicials o fiscalia de menors, desaconsellin directament aquesta actuació i instin a la seva paralització.

- 4.3.** En l'expedient informatiu es procedirà a la presa de declaració de la suposada víctima, del suposat acusat i d'altres declaracions que s'estimin oportunes, incloses les testificals. Hauran de ser recollides per escrit i signades pels declarants, l'instructor i el secretari. Si fossin menors d'edat se sol·licitarà, per a dur a terme aquestes declaracions, l'autorització escrita dels seus pares o tutors, que també podran estar presents durant les declaracions, sempre que no intervinguin ni tinguin contacte visual directe amb el menor. En aquest cas, també podran signar la declaració.

L'expedient informatiu conclourà amb la proposta de resolució de l'instructor i la posterior resolució final que, segons el cas, correspon al Director de la Casa, o al responsable i representant de l'entitat amb personalitat jurídica pròpia, o a l'Inspector Salesià, en el supòsit de tractar-se d'un religiós salesià, que, al seu torn, comunicarà aquesta resolució al Rector Major i al seu Consell.

L'expedient també haurà de complir els requisits de les diferents normatives que poguessin ser aplicables a la recerca, si escau: laborals, educatives, etc., inclosos els terminis de prescripció. Tanmateix, es garantirà el compliment de la normativa de protecció de dades i s'informarà la companyia asseguradora d'aquesta situació.

En la recerca es garantiran els drets a la intimitat i a la presumpció d'innocència de les persones investigades.

La identitat de la persona que comunicui una actuació anòmala, quan no és la pròpia víctima, no necessàriament serà comunicada al denunciador.

Per garantir la protecció dels menors i afavorir el bon desenvolupament de l'expedient informatiu, durant la seva tramitació podran adoptar-se, si escau, (per qui correspongui segons el fixat en el punt 4.2.) mesures cautelars.

Si durant la tramitació de l'expedient es constatés l'existència d'actuacions punibles penalment, es procedirà a la denúncia immediata de l'investigat, davant la policia, les instàncies judicials o la fiscalia de menors, sense detriment de la posterior continuació i tancament de l'expedient.

Durant el procés, es respectarà, sense interferir, la voluntat de la suposada víctima o dels seus representants d'acudir, en el moment que ho decideixin, a instàncies policials o judicials.

4.4. La resolució per part de qui va iniciar l'expedient (Cf. 4.2.) podrà ser:

1. **Resolució eximent** si no ha quedat acreditat incompliment del Codi de Conducta. En qualsevol cas, si la denúncia pogués comportar l'existència d'actuacions punibles penalment en l'àmbit de menors o adults vulnerables, es posarà en coneixement de les autoritats policials, judicials o de fiscalia de menors, com a mera informació, posant a la disposició d'aquesta instància l'expedient complet.
2. **Resolució condemnatòria** si s'ha acreditat que hi ha incompliment del codi de conducta. S'aplicarà el règim sancionador corresponent (laboral, civil i/o canònic) sigui la persona afectada personal laboral, voluntari, autònom, personal vinculat a una empresa de prestació de serveis o religiós salesià. En aquest últim supòsit, l'Inspector Salesià comunicarà la decisió al Rector Major i al seu Consell.

Si els fets ocorreguts fossin un delictes tipificat en el codi penal, qui ha resolt l'expedient (Cf. 4.3.) denunciarà el fet a la policia, o a instàncies judicials o a fiscalia de menors. Aquesta denúncia es durà a terme amb independència que ho facin o no, la víctima, els seus representants legals o possibles tercers.

A fi de garantir la protecció dels menors al seu càrrec afectats i si el contingut de la denúncia presentada, bé durant la tramitació de l'expedient o en la resolució d'aquest, per la persona corresponent (Cf. 4.3.), és un delictes tipificat en el codi penal, l'Inspector Salesià valorarà personar-se com a acusació particular.

Així mateix, si la família del menor no vol denunciar i es té la certesa que existeix delictes penal, la Inspectoria Salesiana denunciarà el cas davant les instàncies policials, jurídiques o fiscalia de menors.

- 4.5. El director de la casa, prèvia consulta i col·laboració amb la Delegació Inspectorial de Comunicació, establirà la forma de comunicació ad intra i ad extra, de la Casa i, si escau, inclosos els mitjans de comunicació.

- 4.6. En qualsevol cas i amb la finalitat de cercar la veritat i la protecció dels seus destinataris, ha de fer-se explícita i real per part de la Casa i de qualsevol de les entitats que formen part de la missió educativa salesiana i que tenen la seva seu en aquesta Casa, la disposició a col·laborar plenament en la recerca de les instàncies policials, judicials o de fiscalia de menors.

FINALITAT I PROCEDIMENT DE REGULACIÓ DEL CANAL DE DENÚNCIA

1.- Finalitat del canal de denúncia

Des d'una mirada àmplia i oberta a la realitat de la vida quotidiana d'una Casa Salesiana, entenem per Canal de Denúncia el conjunt de mitjans utilitzats per a la comunicació directa de qualsevol incident o situació que vagi en contra de la promoció dels valors ètics i la protecció dels menors i adults vulnerables, segons el que s'estableix en el Codi de Conducta de la Inspectoria Salesiana "Maria Auxiliadora" o en qualsevol dels documents que, a tal fi, estan reconeguts en cadascuna de les entitats que formen part de la missió educativa salesiana i que tenen la seva seu en aquesta Casa. El receptor d'aquesta comunicació és el Director de la Casa, o els responsables d'aquestes entitats.

En concret, i tal com es recull en el punt 3.5. del Codi de Conducta, el Canal de Denúncia serveix per a *comunicar les conductes que puguin implicar la comissió d'alguna irregularitat o d'algun acte contrari a la legalitat o a les normes d'actuació d'aquest codi, o per a consultar dubtes que poguessin sorgir sobre la seva interpretació.*

2.- Regulació del canal de denúncia

Aquesta comunicació es pot establir de les següents formes:

1. Mitjançant conversa verbal i privada amb el director de la Casa, o els responsables de les entitats que formen part de la missió educativa salesiana i que tenen la seva seu en aquesta Casa.

2. Mitjançant comunicació escrita a una adreça de correu electrònic institucional. El receptor d'aquest correu serà el Director de la Casa i també el responsable institucional de la Comissió per a la promoció dels valors ètics i la protecció de menors i adults vulnerables, o una altra persona que l'Inspector Salesià designi.

Aquesta adreça, donarà accés a un formulari per a recollir la informació que, des de la Comissió, s'estimi necessària per a formular la denúncia de qualsevol fet dels que se citen en el punt 3.5. del Codi de Conducta.

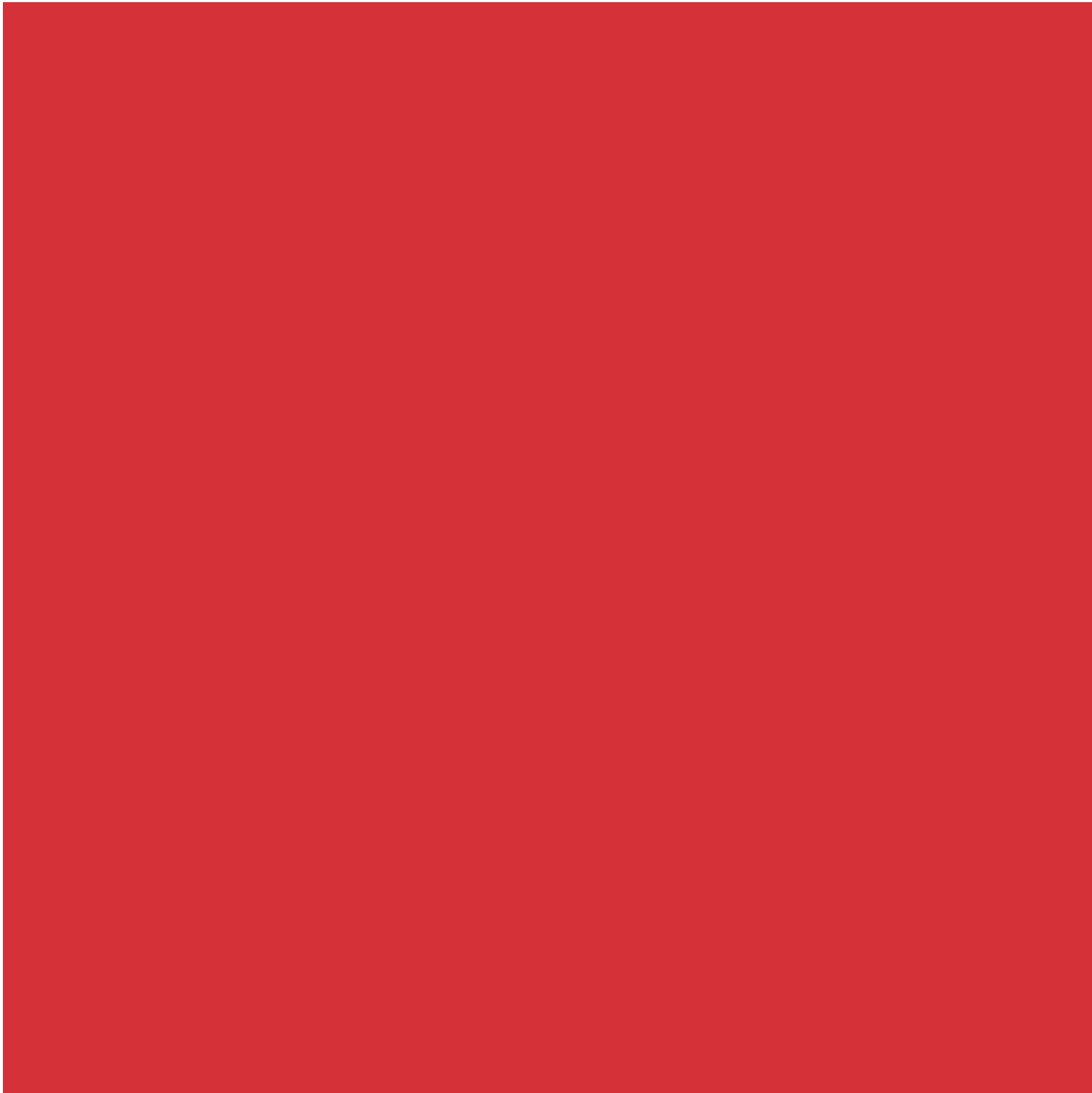
L'adreça seria: "ambientsegur.nomdelacasa@salesians.cat", per al canal local i

"ambientsegur@salesians.cat" per al canal inspectorial

Amb aquesta modalitat també s'assumeix institucionalment la possibilitat de poder rebre comunicacions anònimes. Si tenen el més mínim indici de versemblança, igualment serien objecte de tractament i investigació, sempre amb l'únic objectiu de buscar la veritat i protegir els menors que estiguin al nostre càrrec.

3. Un canal físic (bústia o similar) en un lloc accessible, que atindrà el Director de la Casa.

Les entitats que formen part de la nostra missió educativa i tenen personalitat jurídica pròpia (fundacions, associacions juvenils, clubs esportius, empreses prestadores de serveis amb personalitat jurídica pròpia...) hauran d'establir els seus propis canals de denúncia o establir el procediment adequat per a utilitzar els canals establerts a la casa salesiana.

salesians
MARIA AUXILIADORA